

Sør-Fron kommune
Kommunevegen 1,
2647 SØR-FRON

postmottak@sor-fron.kommune.no

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET
HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD
2322 RIDABU
TLF: 62 55 53 10
EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NO
NETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

Ridabu, 19/2-24

Høringsuttalelse til varsel om planoppstart - detaljreguleringsplan for Gryttingshaugen, Sør-Fron, arealplan-ID: 34382022-02

Jordvernalliansen i Innlandet er dannet av en rekke organisasjoner innen landbruk, miljø og fagbevegelse, og arbeider for bevaring av dyrket mark og matjord, og mot en stadig forverring av norsk sjølforsyningsgrad og matsikkerhet. Alliansen består blant annet av LO Innlandet, Naturvernforbundet, Bondelaget, Natur og Ungdom, Bonde- og Småbrukarlaget, Bygdekvinnelaget og Bygdeungdomslaget.

Vi viser til at Sør-Fron kommune har varslet oppstart av planarbeid for detaljreguleringsplan for Gryttingshaugen på Harpefoss. Planen er sendt på høring og lagt ut til offentlig ettersyn med høringsfrist 20. februar 2024.

Stortinget har i 2023 vedtatt en ny nasjonal jordvernstrategi, hvor det nye målet nå skal være at maksimalt 2.000 dekar dyrket mark omdisponeres årlig. Målet skal nås innen 2030. I 2021 ble det nasjonale jordvernmålet satt til 3.000 dekar dyrket mark i årlig omdisponering, mens målet tidligere lå på maksimalt 4.000 dekar. Omdisponeringen skal dermed betydelig ned de neste årene. Kommunene har en sentral rolle i oppfølgingen av strategien. Denne kraftige innstramningen må få konsekvenser for all kommunal og regional arealplanlegging, samt for overordnede kommunale- og regionale planverk.

I Norge er kun 3 prosent av landarealet dyrket mark. Dermed er det nok av andre arealer å bygge på i Norge. Det tar omlag 1000 år å danne et ti centimeters lag med matjord. Matjord er dermed i praksis en ikke-fornybar ressurs. Den gode matjorda danner grunnlag for jordbruket som vi har i dag. Nydyrking på dårligere arealer vil ikke gi samme grunnlag for matproduksjon. Med en voksende befolkning må vi både ivareta den gode matjorda vi har, og i tillegg drive aktiv nydyrking.

I Innlandet er store matjordarealer omdisponert til utbygging av samferdsel. Dette borger for at Innlandet ikke kan ta av sine viktige og gode matjordressurser til nærings- og boligutbygging. Jordvernalliansen er tydelig på at i eventuelt dilemma mellom jordvern og ønsker om arealer til bolig- og næringsformål, så må Stortingets innstramning av jordvernpolitikken gjennom Nasjonal jordvernstrategi legges til grunn. Dette

Norsk Nærings- og
Nytelsesmiddelarbeiderforbund

betyr at alle kommuner må legge seg på en strengere praksis enn tidligere. Total nasjonal omdisponering på 2.000 dekar per år innebærer en svært liten omdisponering per kommune. Dette fordrer en klar endring av praksis og holdninger, noe regjeringen også har gitt kommunene tydelige meldinger om:

- I felles brev fra Landbruks- og matdepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet 22. januar 2024, slår regjeringa fast at jordvern er viktigere enn noen gang, og de har forventninger om at kommunene vurderer om tidligere godkjente arealendringer skal endres av hensyn til jordvern. De skriver videre at kommunene som hovedregel ikke plikter å betale erstatning når arealformål blir endret fra utbyggingsformål tilbake til LNFR-formål.
- Regjeringen ga i brev til alle landets kommuner 8. januar 2021 klar beskjed om å vektlegge jordvern i arbeidet med å nå FN's bærekraftsmål.
- I felles brev fra Landbruks- og matdepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet 23. mars 2022 oppfordret regjeringen alle landets kommuner til å vedta egne jordvernstrategier, og til å vedta egne nullvisjoner for omdisponering av dyrket mark.

Jordvernalliansen minner om at også Sør-Fron kommune må ta hensyn til at nasjonal jordvernpolitikk nå er kraftig innstrammet. Det forholdsvis store planområde på Gryttingshaugen inneholder anslagsvis 15 – 25 dekar dyrket mark av god kvalitet. Vi forventer at disse arealene ikke blir nedbygd i framtida, selv om de ligger innenfor planområdet. Skulle den dyrka jorda likevel bli berørt av nedbygging, må det i planbestemmelsene stilles strenge krav til håndtering av matjorda og rekkefølgekrav for disponering av denne. En god teknisk plan for håndtering av jordmasser er viktig. Matjorda må i størst mulig grad gjenbrukes for matproduksjon, enten til nydyrking eller til forbedring av eksisterende jordbruksland av dårligere kvalitet. Matjordplanen må beskrive hvor mye masser som skal flyttes, og hvor mye masser som skal gjenbrukes i planområdet. Det forventes at kommunen følger opp dette svært tett.

Med vennlig hilsen arbeidsutvalget i Jordvernalliansen i Innlandet,

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Lars Opsal jr
Innlandet Bondelag

Stephan Viehmann
Naturvernforbundet i Innlandet

Odd Erik Kokkin
LO i Innlandet

Lars Arne Mjørland
Innlandet Bondelag

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

NATURVERNFORBUNDET – INNLANDET BONDELAG – INNLANDET NATUR OG UNGDOM – LO INNLANDET – KOKKENES MESTERLAUG HEDOPP
NORSK NÆRINGS- OG NYTELSESMIDDELARBEIDERFORBUND – BONDE- OG SMÅBRUKARLAGET – BYGDEKVINNELAGET
INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR FRED OG FRIHET AVDELING HEDMARK/OPPLAND – BYGDEUNGDOMSLAGET
NORGES MILJØVERNFORBUND REGION ØSTLANDET